

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- สหภาพยุโรปตัดสินใจดำเนินการตอบโต้ “Dispute Mechanism” ต่ออิหร่าน หลังจากรัฐบาลอิหร่านประกาศว่า จะระงับการปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ หรือ Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) ที่เคยลงนามไว้ โดยฝรั่งเศส เยอรมนี และสหราชอาณาจักร หรือ กลุ่ม E3 ได้ร่วมกันแถลงต่อสหภาพยุโรปว่า กลุ่มของตนต้องการให้เริ่มต้นกระบวนการ “Dispute Mechanism” เพื่อรักษาไว้ซึ่งข้อตกลง JCPOA แต่ระบุว่าการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ไม่ใช่การกลับมาคว่ำบาตรทางการค้าต่ออิหร่าน แต่เป็นการแสดงออกของความกังวลที่อิหร่านไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้ตามข้อตกลง อีกทั้งยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการขยายฐานการใช้งานระเบิดนิวเคลียร์ออกไปอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังไม่เป็นที่ชัดเจนว่า การเข้าสู่กระบวนการ “Dispute Mechanism” จะมีผลลัพธ์อย่างไร มาตรการตอบโต้ดังกล่าวถือเป็นแนวทางที่แข็งกร้าวที่สุดที่ทางสหภาพยุโรปจะนำมาใช้เพื่อผลักดันให้อิหร่านยอมกลับมาปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ หลังจากสหรัฐฯ ได้ประกาศถอนการลงนามตามข้อตกลง JCPOA ไป เมื่อเดือนพ.ค. ปี 2561

ด้าน นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ได้ให้สัมภาษณ์สำนักข่าว BBC ว่า หากข้อตกลงนิวเคลียร์ของอิหร่านฉบับปี 2558 ประสบความสำเร็จ ตนเห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะนำข้อตกลง “Trump deal” ที่เจรจาใหม่โดย นาย Donald Trump ประธานาธิบดีสหรัฐฯ มาทดแทน เนื่องจากอิหร่านไม่รักษาข้อตกลงเดิม ก็ควรมีข้อตกลงฉบับใหม่ อย่างไรก็ตาม ตนจะยังคงสนับสนุนข้อตกลง JCPOA ฉบับเดิม ที่พยายามป้องกันไม่ให้อิหร่านครอบครองอาวุธนิวเคลียร์

- ธนาคารกลางสหราชอาณาจักรมีแนวโน้มที่จะลดดอกเบี้ยนโยบาย นาย Michael Saunders กรรมการนโยบายการเงินธนาคารกลางอังกฤษ (BoE) เตือนว่า สหราชอาณาจักรมีความเสี่ยงที่จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ “low-inflation trap” หาก BoE ยังไม่ดำเนินนโยบายการเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรขยายตัวได้อย่างเชื่องช้า อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ และตลาดแรงงานเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวลง โดยหากยังไม่เห็นพัฒนาการของอุปสงค์ภายในประเทศ ก็มีแนวโน้มที่อัตราการว่างงานจะปรับสูงขึ้นในระยะ 2 - 3 ไตรมาสข้างหน้า นาย Saunder มีความเห็นว่า แม้นโยบายการเงินจะไม่สามารถป้องกันสถานะถดถอยทางเศรษฐกิจอันเกิดจาก Brexit และความขัดแย้งทางการค้าได้ แต่ การปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่ได้มีต้นทุนที่สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินนโยบายผ่านการใช้จ่ายงบประมาณอื่นๆ อีกทั้ง neutral rate ของอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันอาจจะต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ และขณะนี้ BoE ยังคงมีทางเลือกต่างๆ ในการดำเนินนโยบายการเงินอยู่ แต่หาก BoE ยังคงประวิงเวลาที่จะดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นไป ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจถดถอยเช่นนี้ อาจมีความเสี่ยงที่ BoE จะต้องดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นมากขึ้นไปอีกในภายภาคหน้า

ทั้งนี้ ความคิดเห็นของ นาย Saunders สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ก่อนหน้านี้ของ นาย Mark Carney ผู้ว่าการ BoE ที่กล่าวว่า BoE อาจพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย หากมีหลักฐานยืนยันว่าความอ่อนแอของเศรษฐกิจจะยังคงอยู่ต่อไปอีกนาน

- **ท่าทีของสหภาพยุโรปต่อจีนแตกต่างจากท่าทีที่แข็งกร้าวของสหรัฐฯ ๓ ที่มีต่อจีน** โดยสหภาพยุโรปต้องการจะร่วมมือกับจีนเพื่อหาข้อตกลงทางการค้าที่ให้ประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งแตกต่างจากแนวทางของสหรัฐฯ ถึงแม้ว่ายุโรปจะมีปัญหาขัดแย้งกับจีนในหลายๆ ประเด็น เหมือนสหรัฐฯ นาย Nicolas Chapuis เอกอัครราชทูตสหภาพยุโรปประจำสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในการดำเนินความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ยุโรปเลือกที่จะใช้แนวทางที่แตกต่างออกไปจากสหรัฐฯ แม้ว่าจะตกอยู่ในสภาวะที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากประเมินว่า การมีนโยบายที่สื่อถึงความผูกพันระหว่างกัน การมีความชัดเจน การมีโอกาสที่จะได้มาซึ่งข้อตกลงที่ดีแก่ทั้งสองฝ่าย การเข้าถึงนโยบายด้านนวัตกรรม และการเข้าถึงเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ของจีน ถือเป็นสิ่งที่ยุโรปให้ความสำคัญและสนใจ ดังนั้น การทำงานร่วมกันระหว่างยุโรปและจีนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อตกลงที่ดีแก่ทั้งสองฝ่ายน่าจะเป็นแนวทางที่ดีกว่าการแสดงท่าทีที่แข็งกร้าวต่อกัน ทั้งนี้ นาย Chapuis ยังหวังว่า จะได้เห็นก้าวสำคัญของจีนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปรับปรุงกฎเกณฑ์ของ WTO ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ 1) การให้เงินอุดหนุนแก่อุตสาหกรรมต่างๆ 2) ธุรกิจ e-commerce และ 3) การถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ที่จะทำให้อุตสาหกรรมของ WTO มีความเหมาะสมต่อเศรษฐกิจจีนมากยิ่งขึ้น เพราะเศรษฐกิจจีนมีอิทธิพลอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลก

ในขณะที่ นาย Phil Hogan กรรมการธิการด้านการค้าของคณะกรรมาธิการยุโรป ได้แสดงความเห็นว่า สหภาพยุโรปจะคอยติดตามพัฒนาการของข้อตกลงทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ อย่างใกล้ชิด ว่าเป็นไปตามข้อบังคับขององค์การการค้าโลก (WTO) และส่งผลกระทบต่อยุโรปหรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมาสหภาพยุโรปได้รับการติดต่อจากทางการจีนในทันทีภายหลังการลงนามข้อตกลงทางการค้ากับสหรัฐฯ โดยจีนต้องการทำให้ยุโรปมั่นใจว่าจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากข้อตกลงดังกล่าว

ความคืบหน้าของ Brexit

- **13 ม.ค.** นาย Phil Hogan กรรมการธิการด้านการค้าของสหภาพยุโรป ยื่นขอเสนอให้สหราชอาณาจักรเปิดสิทธิการประมงในน่านน้ำสหราชอาณาจักรให้แก่ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมประมงของสหภาพยุโรป เพื่อแลกกับการให้ภาคการเงินของสหราชอาณาจักรยังสามารถเข้าถึงตลาดการเงินยุโรปได้ภายหลัง Brexit หลังจากเมื่อสัปดาห์ก่อน นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ได้ยื่นกรณระหว่างหารือกับ นาง Ursula von der Leyen ประธานคณะกรรมาธิการยุโรปว่า สหราชอาณาจักรจะควบคุมสิทธิการประมงในน่านน้ำของสหราชอาณาจักรภายหลัง Brexit จากการประเมินเบื้องต้นคาดว่าหากอุตสาหกรรมประมงของไอร์แลนด์ถูกตัดขาดจากเข้าน่านน้ำสหราชอาณาจักรจะทำให้สูญเสียรายได้ถึง 1 ใน 3 ของรายได้จากอุตสาหกรรมประมงทั้งหมด หรือคิดเป็นมูลค่ากว่า 428 ล้านปอนด์

- **14 ม.ค.** นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว BBC ว่า มีความเป็นไปได้อย่างมากที่รัฐบาลของตนจะสามารถบรรลุข้อตกลงทางการค้ากับสหภาพยุโรปได้ทันภายในสิ้นปี 2563 ซึ่งเป็นกำหนดเส้นตายของช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ภายหลังจาก Brexit ถึงแม้ว่าในขณะนี้ทั้ง 2 ฝ่ายกำลังมีข้อขัดแย้งในประเด็นเกี่ยวกับสิทธิการทำประมง หลังสหภาพยุโรประบุว่า ข้อตกลงทางการค้าในอนาคตระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ มีการอนุญาตให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมประมงของยุโรปยังคงสามารถมเข้าถึงน่านน้ำสหราชอาณาจักรได้ดังเดิม อย่างไรก็ตาม สหราชอาณาจักรจะเตรียมแผนงานและงบประมาณฉุกเฉินไว้รองรับ หากการเจรจาประสบความล้มเหลว
- **15 ม.ค.** The Association for Financial Markets in Europe (AFME) เรียกร้องให้ทางสหภาพยุโรปพิจารณาปรับปรุงกฎเกณฑ์ด้านการเงินภายหลัง Brexit ทั้งการปรับเพิ่มจำนวนประเภทของธุรกิจและการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติยังสามารถเข้าถึงตลาดเงินของยุโรปได้โดยง่าย เนื่องจากกังวลว่า หากสหราชอาณาจักรสูญเสียสิทธิการเข้าถึงตลาดเงินของยุโรปได้โดยง่ายหรือ “EU Passporting Right” ไปภายหลังจาก Brexit จะส่งผลให้ธุรกรรมที่บริษัทการเงินต่างๆ นอกสหภาพยุโรปเคยให้บริการแก่ลูกค้ายุโรปผ่านฐานธุรกิจในลอนดอนจะไม่สามารถดำเนินการได้ดังเดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตลาดเงินยุโรปได้ในที่สุด
- **16 ธค** สมาชิกรัฐสภายุโรปแสดงความกังวลว่า ประชาชนชาวยุโรปที่ต้องการตั้งถิ่นฐานในสหราชอาณาจักรต่อไปภายหลังจาก Brexit อาจมีความเสี่ยงที่จะต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการจ้างงานและการถือครองอสังหาริมทรัพย์ ขณะที่รัฐบาลสหราชอาณาจักรประกาศว่า จนถึง ณ สิ้นเดือน พ.ย. 2562 รัฐบาลได้รับเอกสารคำร้องขอสถานะ “settled status” เป็นจำนวนกว่า 2.6 ล้านฉบับ และดำเนินการสรุปผลเสร็จสิ้นแล้ว โดยประมาณ 2.3 ล้านฉบับ ซึ่งถือว่ามีความคืบหน้ามากกว่ากระบวนการของฝั่งยุโรปเป็นอย่างมาก
- **17 ธ.ค.** นาย Guy Verhofstadt ผู้ประสานงานเกี่ยวกับ Brexit ของรัฐสภายุโรป แถลงว่า ได้รับการยืนยันจากรัฐบาลสหราชอาณาจักรว่า ประชาชนชาวยุโรปที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในสหราชอาณาจักรจะไม่ถูกผลักดันให้ย้ายออกจากประเทศในทันที แม้ไม่สามารถยื่นคำร้องขอ “settled-status scheme” ได้ทันภายในกำหนดเส้นตายวันที่ 30 มิ.ย. 2563 เพียงแต่สหราชอาณาจักรต้องการกระตุ้นให้เร่งยื่นคำร้องโดยเร็ว ไม่ใช่รอจนถึงช่วงใกล้กำหนดเส้นตาย:

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 13-17 มกราคม 2563)

